

Svédországi tél

Hetvened vasárnap

„Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas!” (Lukács ev. 6,36)

A teológiai gondolkodás és az egyházi gyakorlat komoly deficitje, hogy évszázadokon keresztül egy torz istenarcot mutatott az embereknek, melyben Istent egy számon kérő, szigorú, ítéletet mondó, félelmetes bíróként mutatta be. Ennek a hatása sajnos mindmáig érződik, máig előfordul, hogy Isten nevével visszaélve azt fenyegetésre használják. Ezzel szemben Jézus arra bízta a mindenkori tanítványait, hogy Istent szabad úgy megszólítaniuk, mint Atyát. Mégpedig olyan Atyát, akit a tékozló fiúról mondott példázatában úgy mutatott be, mint aki megrendül, amikor messziről meglátja a hazatérő fiát. Léte teljes mélységében „felkavarodik” és futva indul elveszettnek hit fia felé, hogy magához ölelje. Jézus úgy mutatja be az Atyát, mint aki együtt érző, mint aki empatikus Istenként megérti az emberi fájdalmat. Ugyanakkor Isten nem csak együtt érző, mintha kívülről egy biztonságos helyről részvétellel, de elkülönülten figyelné létünk drámáját, hanem be is lépett történelmünk valóságába és Jézusban a maga teljességében bemutatta, feltárta és megélte önmagát. Isten nem maradt kibic a mi embersorsunkban, hanem közösséget és részt vállalt az emberrel, közösséget vállalt velünk.

A Jézusban önmagát feltáró és megmutató Isten egészen más, mint amit az évszázadok során kialakult torzult képek sugallnak. „Az Isten szeretet” - írja János apostol és lényege szerint az a hitetlenség, hogy mi ezt nem akarjuk elhinni. Mindamellet olyan szeretetet, amelytől az irgalmasság jegyében az igazságosság sem választható el.

Rónay György: „Szerda este” című írásában egyszerűen, de beszédesen mutatja be Isten közöttünk megjelenő világának egy apró lehetséges szeletét:

„Szerda este Szabó Jánosék ajtaján egy koldus képében zörgetett az Isten és kért egy falásnyi kenyeret a kenyerekből. De Szabó János ideges volt és rákiáltott: „Hord el innét magad te csavargó!” Hanem az asszony megszánta az öreget, s kiszólt a küszöbön: „Várjon csak, jó ember, maradt tegnap délről egy tálka levesem, megmelegítem, ha megissza.” Az öreg leült a küszöbre, megvárta, míg a leves megmelegszik, aztán fogta a tányért és kihörpölte az egészet. Azzal fölállt és elköszönt. Odabent közben Szabó János leakasztott a szekrényből egy viseltes kabátot. „Ezt -mondta az asszonynak-, neki adnám.” Az asszony vállat vont. Az ember topogott egy ideig aztán mégis kiment, hogy a koldusnak adja a kabátot. De az Isten akkor már messze járt, s lassan eltűnt a jegenyék közt.”

A szükségét szenvedő emberre szabad úgy tekintenünk, hogy az az Isten látható arca, mellyel ma közöttünk jár. A szükségét szenvedő ember mindig egyfajta felhívás. Amint egyszer Jézus egy kérdésre válaszolva, - „ki az én felebarátom?” - elmondta az irgalmas Szamaritánus történetét, mely történet megfordítja a kérdés irányát. Immár nem az lesz a fontos, hogy nekem ki a felebarátom, hanem a történet által Jézus arra mutat rá, hogy az igazán fontos az, hogy én kinek válhatok a felebarátjává. Ki az, aki felé szolgálhatok az irgalmasság szavaival és cselekedeteivel. Nem az a kérdés többé, hogy az én lelki vagy testi sebeimet ki köti be, hanem hogy én kiét köztölhetem be. Isten a mi kezünkkel, a mi szívünkkel, a mi leleményes szeretetünk által akarja gyógyítani a lelki sebeket, megélni az irgalmasságot, vigasztalni a szenvedőket.

A keresztény ember irgalmasságának kiapadhatatlan forrása az az irgalom, melyet Isten részéről megtapasztalhat, és amely irgalom az embertárs felé való irgalmasságra kötelezi. Az Örökkévalóra szabad a XXI. század világában is olyan Gondviselőként gondolni, mint aki minket is be akar vonni és az irgalmasságának erőterébe helyezni. Jézus úgy mutatta meg Istent, mint aki nincs túl az emberen, mint aki nem érintetlen és érinthetetlen apátiában és méltóságban trónol fölöttünk közömbösen nézve sokszor lelki-testi szenvedéssel terhelt életünket. Isten ott van abban az embertársban, aki lelki-szellemi vagy fizikai szükségét szenvedve az irgalmasságod morzsáiért kiált vagy már kiáltani se tud. Isten egészen más, mint ahogyan őt az emberek elgondolták, vagy általában elgondolják.

A keresztény remény önző volna, ha ki-ki csupán önmagában örülne önmaga üdvösségének. Okkal gondolhatjuk és valljuk, hogy amit Jézus a mennyek országának nevez az közösség jellegű valóság. Ezért elképzelhetetlen, hogy az ember önzően csak önmagára gondolva saját üdvösségére törekedjen. Felelősek vagyunk egymásért és az a feladatunk, hogy az irgalmasság tágölelésű és nagylelkű gesztusaival segítsük egymást a mennyek országa felé. Ez reménykeltő, mert a szeretet horizontján azt fejezi ki: bízhatom abban, hogy vannak, akiknek fontos az én megmenekülésem, mert nem akarnak Isten országában nélkülem élni. „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek” – mondja Jézus, biztatván: menjetek, és tanuljátok meg, mit jelent ez: „Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot.” Adja az örökkévaló, hogy tanuljunk hát, amíg tanulhatjuk.

Dr. Pócze István (2021)